

8. redna konferenca
DRUŠTVA KRAJINSKIH ARHITEKTOV SLOVENIJE

ETIKA

urejanja
prostora

29. in 30. november 2001
HOTEL SAVA, ROGAŠKA SLATINA

ETIKA UREJANJA PROSTORA

zbornik
8. redne konference
Društva krajinskih arhitektov Slovenije

Rogaška Slatina, november 2001

izdalo:

DRUŠTVO KRAJINSKIH ARHITEKTOV SLOVENIJE

Oddelek za krajinsko arhitekturo pri Biotehniški fakulteti
Jamnikarjeva 101
SI-1000 Ljubljana

organizacijski odbor:

Izidor Jerala
Stanka Dešnik
Janez Dolinar

zbornik uredili in oblikovali:

Darja Matjašec
Polona Marinček
Izidor Jerala

Zbornik je izšel v nakladi 250 izvodov.
Rogaška Slatina, november 2001.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

711:17(082)
711(497.4)(082)

DRUŠTVO krajinskih arhitektov Slovenije. Redna konferenca (8 ; 2001 ; Rogaška Slatina)

Etika urejanja prostora : zbornik 8. redne konference Društva krajinskih arhitektov Slovenije, Rogaška Slatina, november 2001 / (uredili Darja Matjašec, Polona Marinček, Izidor Jerala). - Rogaška Slatina : Društvo krajinskih arhitektov Slovenije, 2001

ISBN 961-90868-1-3
1. Gl. stv. nasl. 2. Matjašec, Darja
115435520

VSEBINA	Izidor Jerala PREDGOVOR
1	prof. dr. Ivan Marušič ETIČNA IN MORALNA VPRAŠANJA V KRAJINSKI ARHITEKTURI Poskus oblikovanja osnov za norme obnašanja krajinskega arhitekta pri njegovem poklicnem delu
32	MORALNI KODEKS KRAJINSKIH ARHITEKTOV SLOVENIJE Osnutek
35	dr. Andrej Kim ETIČNI ANTROPOCENTRIZEM IN EKOLOŠKA/OKOLJSKA ETIKA
41	prof. Janez Koželj ETIKA IN NOVI URBANIZEM - TEZE
43	prof. dr. Peter Gabrijelčič ETIKA IN ZAGOTAVLJANJE JAVNEGA INTERESA
47	mag. Tanja Simonič VIDIKI NARAVI PRIJAZNIH ETIČNIH VREDNOT V SODOBNIH IDEJAH KRAJINSKE ESTETIKE
53	mag. Jelena Hladnik, Aleš Šarec VGRAJEVANJE ETIČNIH NAČEL V PROSTORSKO NAČRTOVANJE
57	dr. Branka Berce - Bratko SONARAVEN RAZVOJ SLOVENIJE IN PLANIRANJE PROSTORA V SLOVENIJI NA OSNOVI OKOLJSKE ETIKE
64	doc. dr. Davorin Gazvoda ETIČNO OBNAŠANJE KRAJINSKIH ARHITEKTOV V (NE)UREJENIH RAZMERAH ZAKONSKO DOLOČENEGA STROKOVNEGA DELOVANJA
69	Odpri Krog & Sestava O ETIČNIH UVIDIH UMETNOSTI

- 85 mag. Maja Simoneti
ETIKA
Na različnih bregovih za skupne cilje?
- 88 Jože Kos - Grabar
ETIČNE RAZSEŽNOSTI POLEMIKE
O PREUREDITVI SLOMŠKOVEGA TRGA
V MARIBORU V LETIH 1995 - 2000
Etika urejanja prostora nasploh in posebej v luči
konkretnega konflikta družbenih ter prostorskih
konceptov, vrednot in interesov
- 96 Saša Lavrinc
RAZKORAK MED TEORIJO IN PRAKSO
UREJANJA PROSTORA
Z VIDIKA SPOMENIŠKE SLUŽBE

Izidor Jerala

PREDGOVOR

Spoštovani!

V letu, v katerem naj bi pričela državnozborna razprava o novem Zakonu o urejanju prostora, odpira Društvo krajinskih arhitektov Slovenije skupaj z drugimi zainteresiranimi razpravo o etiki urejanja prostora. Razprava dopolnjuje večletna strokovna prizadevanja povezana s pripravo novega zakona in hkrati osvetljuje različna dogajanja v stroki ter med strokami, ki so udeležene pri urejanju prostora v različnih funkcijah - upravni, poslovni in nevladni. Srečanje je odziv na razgibano dogajanje v praksi, ki v zadnjem desetletju spremlja širše družbene spremembe in še išče svoj ritem v odzivanju na nove probleme in potrebe v urejanju prostora. Vpogled v strokovni krog način dela, povezovanja in medsebojnih strokovnih odnosov, odnos do prostora in okolja ter do drugih udeležencev urejanja prostora, je lahko uspešna pot do iskanja osebnih in skupnih etičnih meril.

Krajinsko načrtovanje izhaja iz ureditvenih potreb in možnosti, ki se odražajo v temeljnih sestavinah naravnega okolja. Razvojna dejanja so v njem opredeljena na različne načine, odvisne od posameznikovih in družbenih zahtev in potreb opredeljenih na način, ki ga lahko doživlja vsak posameznik v okviru lastnih življenjskih potreb in stisk. Zato sta vsakokratna krajina in prostor, zrcalo človekovega razumevanja narave in samega sebe. Ker krajinska arhitektura posega v ta razmerja in ker se stanje družbe povezuje z njenim odnosom do narave, se krajinski arhitekt mora vprašati o etičnih načelih, ki ga vodijo pri delu. Vprašanja, ki se odpirajo, lahko zadevajo temelje filozofije morale, prava, varstva okolja in narave, odnosov med ljudmi ter odnosov med generacijami: Zakaj biti moralen? Kaj je sploh etika? Kakšno je razmerje etike stroke do univerzalne etike? Je pomemben človek ali narava? Kakšne so odgovornosti? Kakšno vlogo imajo etična načela pri pripravi predpisov? Kaj storiti kadar moralno etičnega načela ne moremo uskladiti z zakonom?

K razpravi o gornjih vprašanjih so se odzvali številni strokovnjaki, ki v pričujočem zborniku osvetljujejo

posamezna razmišljanja in prispevajo k oblikovanju jasnejše predstave o vlogi etike v krajinski arhitekturi oziroma v urejanju prostora. Odzvali so se tudi številni udeleženci srečanja, ki svoja razmišljanja o etičnih načelih, povezanih z njihovim delom v različnih vlogah s svojimi razmišljanji o etičnih načelih, povezanih z njihovim delom v različnih službah - kot prostorski planerji, upravni delavci, podjetniki in predstavniki nevladnih organizacij, podajajo v okviru obeh odprtih razprav, ki sta umeščeni v program srečanja kako naj ravnamo in oblikujemo odnos do sebe, svojih prepričanj, javnega interesa, strokovnih kolegov, poslovnih partnerjev, naročnikov.

Pred vami je torej zbornik prispevkov, za katerega upamo, da bo prispeval k novim premislekom, o našem vsakodnevnemu ravnanju na tako družbeno izpostavljenem področju urejanja prostora. Posebej za člane društva, ki sodelujejo s krajinskimi arhitekti, za krajinske arhitekto nasploh, in tudi vse ostale strokovnjake, ki pri svojem delu sodelujejo z nami, krajinskimi arhitekti, je namenjena objava osnutka moralnega kodeksa krajinskih arhitektov. Kodeks kot neobvezno, pa vendar moralno zavezujoče, vodilo za neoporečno strokovno delovanje v sodobni družbi je obravnavan tudi na skupščini društva, ki spremlja letošnje srečanje. Posebej naj omenimo poglobljeno razpravo prof. dr. Ivana Marušiča, ki nas uvaja v izhodišča, ki jim osnutek moralnega kodeksa sledi.

Posebej se zahvaljujemo vsem, ki ste že pred časom pričeli delovati pri pripravi izhodišč moralnega kodeksa krajinskih arhitektov in vsem, ki ste srečanje obogatili s prispevki, ki teoretične in praktične poglede na etična izhodišča, ki se dotikajo urejanja prostora in z njim povezanih strokovnih ravnanj v okviru razvoja moralnih vrednot in posledično pogledov različnih strok na sodobna etična izhodišča pravičnega reševanja konfliktov pri urejanju prostoru. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste se odzvali vabilu in se srečanja udeležili ter sodelovali v razpravah, ki dopolnjujeta srečanje ter seveda sponzorjem konference.